

MIJKSENAAR

Pictogram papieren tissues

Project: Papieren handdoekjes - advies en pictogram voor recyclen

Opdrachtgever: Rijkswaterstaat

Datum: 19 april 2024

Team: Rijk Boerma, Fenne Roefs, Nienke Temmink, Leanna McAlpine, Anna Huijsinga

Inhoud

Inleiding	3
1 Ontwerp	4
2 Gebruik pictogram	6
3 Toepassing interieur	7

Inleiding

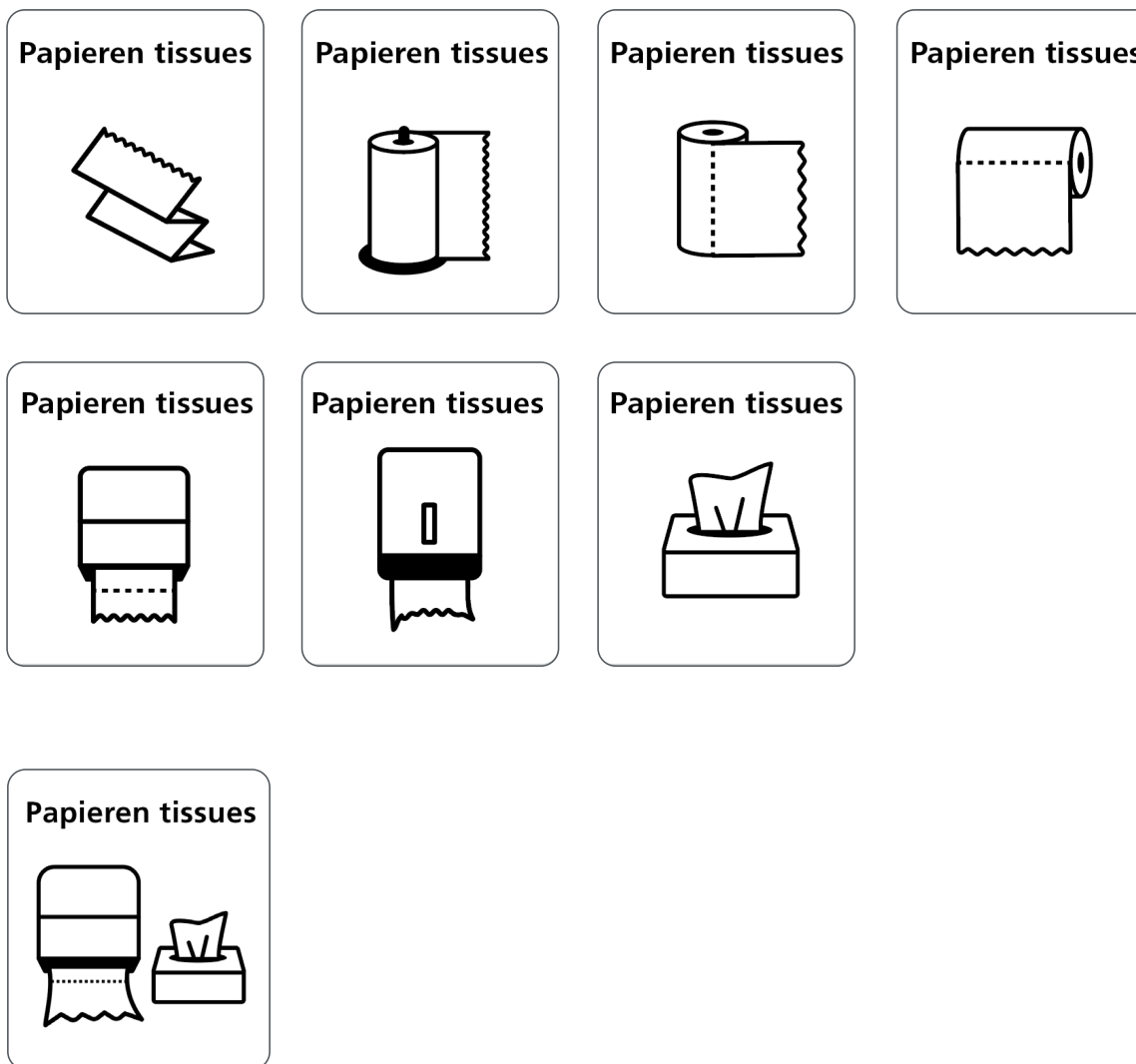
In dit rapport lees je de resultaten en ontwerpuitskomst van het onderzoek naar de afvalscheiding van papieren tissues. Hierbij zijn de situaties in de Rijkskantoren De Resident en De Hoftoren als uitgangspunt gebruikt.

In dit rapport zijn opgenomen het ontwerp van het pictogram en de kleur. Er wordt uitgelegd hoe het pictogram in de praktijk gebruikt zal worden, hoe het kan worden toegepast in het interieur, en hoe het gewenste recyclegedrag gestimuleerd kan worden.

1. Ontwerp

Schetsontwerpen

Voor het pictogram 'papieren tissues' zijn meerdere schetsontwerpen gemaakt, zoals hiernaast afgebeeld. De schetsontwerpen laten verschillende soorten tissues en houders zien, zoals dispensers, rollen en dozen.

Definitief ontwerp

Om helder weer te geven dat alle bovengenoemde soorten (witte) tissues bij deze recyclestream horen, is gekozen voor de versie met weergave van meerdere soorten tissues en houders.

Kleurvarianten

Er zijn verschillende opties verkend; zowel enkele kleuren als lichtgrijs. Een voordeel van het gebruik van een kleur, is dat dit duidelijk afwijkt van het donkergrijs voor de restafvalstroom. Dit duidelijke onderscheid kan bijdragen aan betere herkenning van deze stroom als recyclestroom.

Lichtblauw: Sluit aan bij donkerblauw, dat gebruikt wordt voor de papieren afvalstroom. Een nadeel is dat lichtblauw voor verwarring zou kunnen zorgen om wat voor soort papier het gaat, waardoor mensen wellicht papieren tissues per abuis in een papiercontainer werpen, of andersom papier in de recyclebak voor tissues gooien.

Lichtpaars: Paars is een kleur die wordt gebruikt voor de stroom 'Kleding en Textiel', die je in de context van kantoren niet vaak zult aantreffen. Daarmee zou lichtpaars een mogelijk geschikte variant zijn die laat zien dat het om een unieke afvalstroom gaat, zonder veel risico op verwarring of vervuiling van stromen.

Turquoise: Deze kleur wordt ook toegepast voor de afvalstroom 'Luiers en incontinentiemateriaal'. Het gebruik van dezelfde kleur kan zorgen voor verwarring en vervuiling van de afvalstromen, en is daarom niet aan te raden.

Definitieve kleur

In overleg met de opdrachtgever is gekozen voor een neutrale lichtgrijze kleur, die goed te onderscheiden is van de andere kleuren en aansluit bij de kleur van de andere tertiaire afvalstromen 'Kleine elektrische apparaten', 'Batterijen' en 'Bekers' (waarbij de afvalstroom bekers op veel plaatsen is vervallen door de komst van de herbruikbare bekers).

2. Gebruik pictogram

Uitvoering

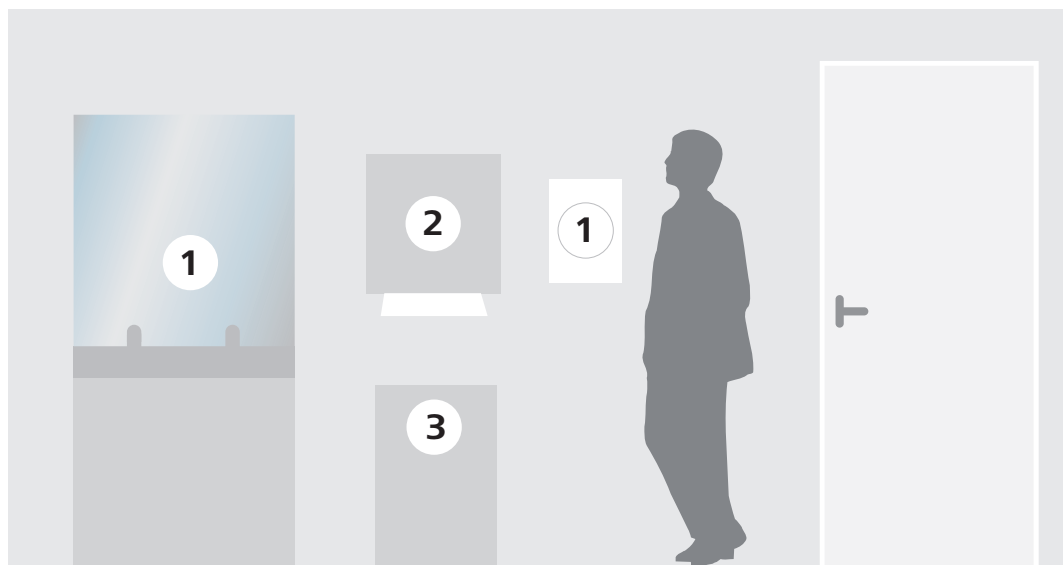
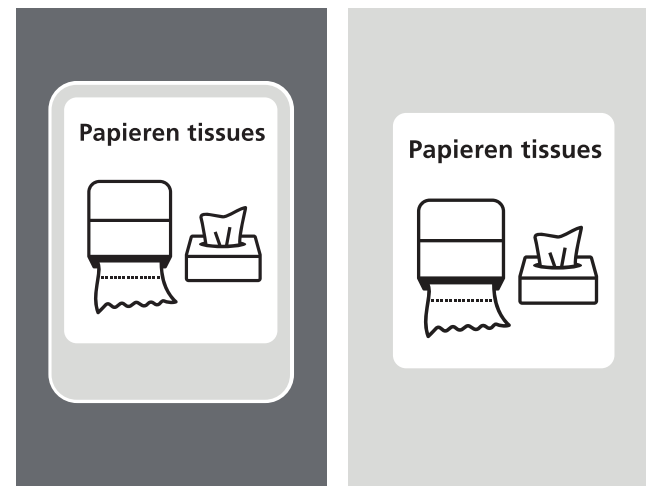
De uitvoering van het pictogram met kleurkader wordt gebruikt wanneer de ondergrond een andere kleur heeft dan de afvalstroom, bijvoorbeeld een witte of RVS recyclebak. De witte uitvoering van het pictogram wordt gebruikt wanneer het object dezelfde lichtgrijze kleur heeft als het kleurkader van het pictogram.

Toepassing op verschillende dragers

Het is belangrijk om medewerkers actief te betrekken bij recycleprogramma's om de deelname te stimuleren en de kans op succes ervan te vergroten¹. Door medewerkers tijdig en adequaat te informeren over recyclebare materialen, locaties voor recycling en de voordelen van recycling, kan de deelname aan het recycleprogramma worden vergroot.

Consistente toepassing van het pictogram draagt bij aan een herkenning en ondersteunt daarmee het recyclegedrag van de werknemers. Dit betekent dat op alle dragers consistent hetzelfde pictogram in dezelfde kleur wordt toegepast. Het is mogelijk om het pictogram eventueel tijdelijk niet alleen op de recyclebakken te plaatsen maar ook op de dispensers, om duidelijk te maken dat deze twee bij elkaar horen.

Daarnaast wordt het aanbevolen om het pictogram te gebruiken op de verschillende communicatiemiddelen die informatie verstrekken over het hoe en waarom van het recycelen van papieren handdoekjes. Dit zorgt ervoor dat de medewerkers niet alleen de pictogrammen herkennen als een aanduiding van een recyclepunt, maar ook begrijpen waarom het recyclegedrag gepromoot wordt. Het advies is om deze informatie bijvoorbeeld op schermen of andere informatiedragers door het pand heen aan te bieden, maar zeker ook in de directe nabijheid van de dispenser.

1. Optionele / tijdelijke informatievoorziening nabij dispenser of andere zichtbare plek
2. Optionele / tijdelijke toepassing van pictogram op de dispenser
3. Toepassing van pictogram op de recyclebak

3. Toepassing interieur

Mensen hebben de neiging om visuele elementen te groeperen op basis van principes zoals nabijheid en gelijkenis (Gestalt-theorie)⁴. Dit principe van visuele organisatie en begrip kan worden toegepast bij het ontwerpen van recyclefaciliteiten.

Gelijkenis

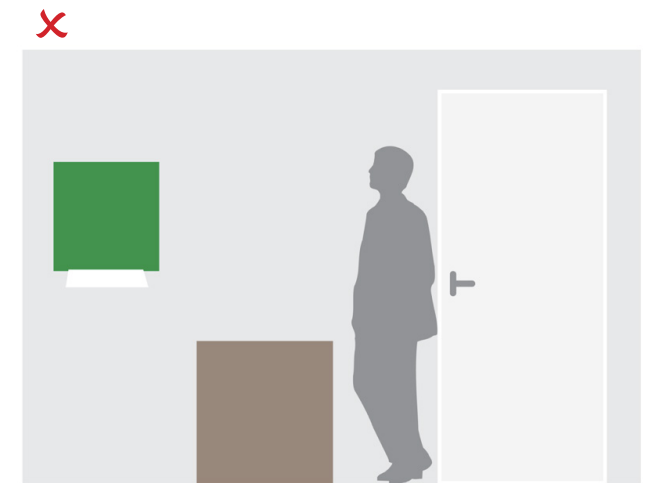
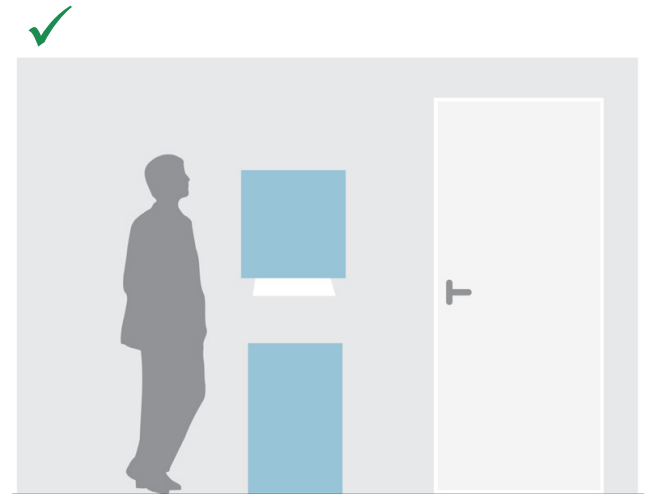
Door te zorgen voor gelijkenissen tussen de dispensers en de recyclebakken voor papieren handdoeken kan onbewust, zonder dat mensen erover na hoeven denken, de link worden gelegd dat deze bij elkaar horen. De perceptie van gelijkenis ontstaat door consistentie en herkenbaarheid in afmetingen, vorm, plaatsing, materiaal en kleur.

Ook het toepassen van consistente informatie in de vorm van pictogrammen en kleuren op recyclebakken vermindert verwarring en helpt medewerkers om te begrijpen waar ze tissues moeten weggooien.

Nabijheid

Zaken die dichtbij elkaar geplaatst zijn, worden onbewust met elkaar geassocieerd en gezien als zaken die daadwerkelijk bij elkaar horen. Door de recyclebak voor tissues dichtbij de bron (de dispenser) te plaatsen, begrijpen mensen intuïtief dat de bakken bij elkaar horen en zullen ze eerder geneigd zijn om op de automatische piloot de papieren handdoeken in de daarvoor bestemde bak doen.

Belangrijk is dat deze afstand relatief is, dus op het moment dat de dispenser en de recycle bak dichtbij elkaar staan maar de restafvalbak staat nóg dichterbij, zullen de gebruikers de verkeerde bak met de dispenser associëren.

Ontwerpvoorstellen toilet

Pictogram op de dispenser en recyclebak.
Recyclebak met lichtgrijs kleuraccent .

Pictogram op de dispenser en recyclebak.

Pictogram op recyclebak. Recyclebak met kleuraccent.

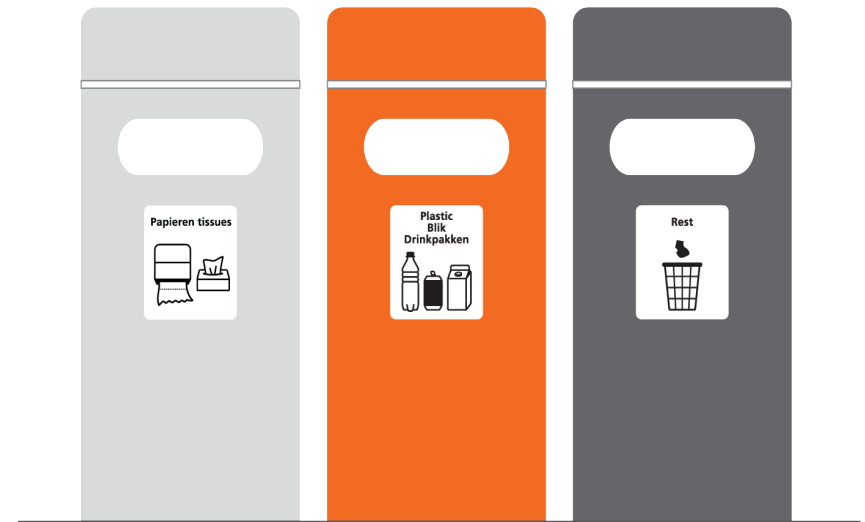
Inspanning verlagen

Het ontwerp van recyclingfaciliteiten binnen kantoren speelt een grote rol bij het bevorderen van recyclen². Studies hebben aangetoond dat een verminderde inspanning de perceptie van gemak vergroot en de bereidheid om te recyclen bevordert³. Door deze faciliteiten te ontwerpen met het oog op gemak en toegankelijkheid, wordt de drempel om te recyclen verlaagd. Dit kan worden bereikt door strategisch geplaatste en goed aangegeven recyclestations.

Voor Rijkswaterstaat betekent dit dat er bij elke locatie dichtbij een bron van tissues een mogelijkheid moet zijn om te recyclen, bijvoorbeeld door het plaatsen van afvalbakken voor papieren tissues direct naast of onder de papieren tissue dispenser.

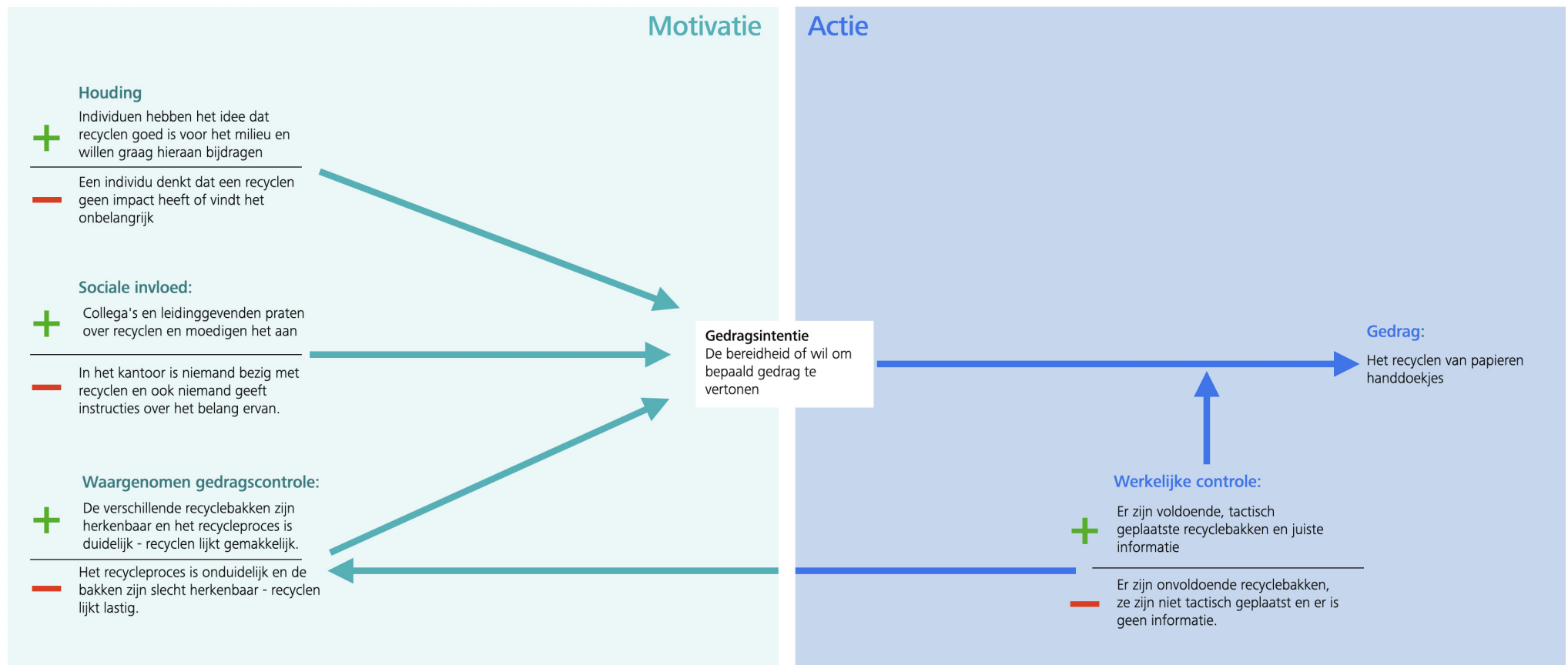
Ook is het van belang dat de recyclebakken steeds op een vaste volgorde staan. Deze consistentie zorgt herkenning en gebruiksgemak bij de werknemers.

Door de restafvalbak consistent als laatste in de rij te plaatsen, dus het meest ver weg van bijvoorbeeld het aanrechtblad in de pantry, speelt de volgorde in op de gebruiksrichting. Mensen komen dan eerst de recyclestromen tegen, en pas op het laatst de restafvalbak.

Factoren recycle-gedrag

Het onderstaand figuur laat zien hoe verschillende factoren op een positieve en negatieve manier invloed hebben op het uiteindelijke gewenste recycle-gedrag.

Bronnen

1. Increasing recycling in office environments: the effects of specific, informative cues (Austin, Hatfield, Grindle & Bailey, 1993)
2. The Influence of Facilities and Environmental Values on Recycling in an Office Environment (Price & Pitt, 2012)
3. Effort as a Moderator of the Attitude-Behavior Relationship: General Environmental Concern and Recycling (Schultz & Oskamp, 1996)
4. Colour, contrast and gestalt theories of perception: The impact in contemporary visual communications design (O'Connor, 2013)

MIJKSENAAR

Amsterdam

Anne Frankstraat 31
1018 DM Amsterdam
+31 20 691 47 29
office@mijksenaar.com

New York

106 W 32nd Street
New York, NY 10001
+1 917 924 3322
office@mijksenaar.com